

Manipulation om nitrat

"Jeg har en uhyggelig mistanke om, at der i sundhedsstyrelsen og i miljøstyrelsen findes nogle embedsmænd, som mere går efter politiske mål end efter at oplyse sagligt".

Midtpunkt

Af Jørgen Winther, praktiserende læge, MF, sundhedsordfører for Venstre, medlem af Århus Amtsråd.

De offentlige "væsener" blander sig i alt for mange ting til skade og irritation for mange borgere. Alle kender sikkert historien om den 70-årige mand, der kravlede op på en stige for at reparere sit tag, men så kom Arbejdstilsynet forbi og var særdeles hårdhændet over for ham. Sagen er heldigvis endt med, at manden bliver fri for at betale nogen bøde.

Jeg vil gerne gøre en indsats for at hjælpe andre helt uskyldige borgere, som bliver forfulgt af de offentlige "væsener" - nemlig de mange mennesker med private brønde. De tillader sig at drikke deres eget drikkevand, hvorefter de lokale borgmestre truer dem med bål og brand, hvis den er mere end 50 mg nitrat pr. liter i det friske, sunde brøndvand. Selv kommuner med gode Venstre-borgmestre forfølger disse brøndejeere.

Som liberal elsker jeg den personlige frihed. - Hvad jeg gør i min fritid, skal det offentlige ikke blande sig i. Jeg mener derfor, at enhver person selv må bestemme, hvilket vand man vil drikke - især da, når vandet ikke på nogen som helst måde er sundhedsfarligt.

Lad mig først komme med et dugfrisk eksempel fra en mindre landkommune i Viborg Amt. En gård ejer modtog her i juli måned et brev fra landpolitiet: -Kommunens tekniske afdeling har via politimesterens sekretariat i Viborg tilsendt mig en sag, hvor kommunen anmelder Dem for overtrædelse af miljøloven ved ikke at have efterkommet kommunens påbud om at have tilvejebragt en tilfredstillende vandkvalitet til Deres ejendom, og man anmoder mig om at afhøre Dem til rapporten. - Underskrevet af landpolitiasistenten. Drikkevandet er efter min lægelige vurdering helt uden risiko for sundheden. Ejeren har nemlig fået udtaget en drikkevandsprøve, -som viste et forhøjet nitratindhold på 78 mg pr. liter. Med hensyn til de øvrige parametre, herunder vandets udseende og lugt, var der ingen bemærkninger. - Der findes ingen lægelig dokumentation for, at dette drikkevand er det mindste sundhedsfarligt, og jeg er meget forbavsset over, at en Venstre-borgmester i den grad hopper på forbudsvognen.

Det er min opfattelse - efter måneders litteratursøgning om emnet - at nitrat i drikkevand ikke er det mindste sundhedsskadelig for voksne og for børn over tre måneder - også selv om nitratkoncentrationen i vandet er på mellem 50 og 150 mg/l. Hvis Folketingets flertal kan få samme opfattelse, vil der kunne spares mange milliarder kroner.

Jeg vil gerne fremhæve, at jeg ikke står alene med mine synspunkter om nitrat. Min kollega, praktiserende læge Peder Svendsen, har samme holdning

(se JP 6/7). Embedslæge Agdal i Randers har i juni udtalt, at grænseværdien for nitrat bør hæves. I JP søndag 18/7 skriver speciallæge Edith Kjærgaard, at ministre bliver vildledt og misinformeret af embedsmænd i Sundhedsstyrelsen. Jeg er helt enig. Jeg har talt med flere professorer, som også mener, at grænseværdien kan hæves uden risiko, men det underer mig, at mange med indsigt ikke tør gå ind i den offentlige debat, da de ikke vil gå imod Sundhedsstyrelsen, der vil fastholde grænseværdien. Læge Jørgen Røjel og Flemming Juncker har i deres bøger også klart argumenteret for, at nitrat i drikkevand er ganske ufarligt. Men alle har talt for dove øren, og det skyldes ene og alene, at der i Sundhedsstyrelsen og i Miljøstyrelsen sidder nogle ganske få embedsmænd, der af en eller anden grund ønsker at fastholde myten om, at nitrat er dødsensfarligt. Men det egentlige ansvar ligger især hos sundhedsministeren Torben Lund. Jeg vil derfor indkalde Torben Lund til samråd, hvor han skal forklare årsagen til, at hans embedsmænd giver misvisende og usandfærdige oplysninger. Jeg har besluttet mig til, at jeg vil forfølge denne sag, så vi kan få opklaret, hvorfor embedsmændene manipulerer med politikerne.

Allerede i februar 1993 stillede jeg de første spørgsmål om nitrats sundhedsskadelige virkning. Det undrede mig nemlig, at Kræftens Bekæmpelse anbefalede, at salat og spinat forebyggede kræft, mens Ritt Bjerregaard og en nu afdød miljøminister sagde, at nitrat var årsag til mavekræft. Begge dele kan ikke være rigtige, for i salat og spinat er der masser af nitrat. Den 22/4 fik jeg så det svar, at "det ikke er sikkert videnskabeligt afklaret, at høj indtagelse af nitrat kan være årsag til kræft i mavesækken."

Det svar opfattede jeg som første etape-sejr i et langt og sejt nitrat-løb. Jeg spurgte også ministeren om, hvor mange spædbørn der er blevet syge på grund af nitrat i drikkevandet. Her fik jeg et svar præget af tågesnak og roglør. Jeg kendte selvfølgelig svaret fra min egen litteratursøgning: Der har i de sidste 40 år kun været indlagt i alt fem spædbørn, der er blevet syge på grund af for meget nitrat i drikkevandet (blå børn). Og i alle fem tilfælde har der samtidig været masser af coli-bakterier i drikkevandet sammen med et meget højt nitratindhold (170-500 mg/l). Det sidste konstaterede tilfælde var for 17 år siden, og i alle fem tilfælde er børnene blevet fuldstændig raske. Men Sundhedsstyrelsen kommer med et totalt vildledende svar om, at der hvert år er indlagt ca. fem børn med methæmoglobinæmi. Enten dårligt arbejde eller bevidst manipulation!

Det er vel kun, fordi jeg har en lægelige uddannelse, at jeg kan gennemskue, at en eller anden anonym person i Sundhedsstyrelsen ønsker at vildlede ministeren og dermed Folketinget. Men hvorfor dog?

Jeg vil til bunds i sagen. Derfor stillede jeg så i juni fire nye spørgsmål til sundhedsministeren, landbrugsministeren, indenrigsministeren og statsministeren. Mine spørgsmål blev besvaret mundtligt i Folketingssalen onsdag den 23/6. Samme sag havde jeg et indlæg i Jyllandsposten om nitrat-sagen. Men lige lidt hjalp det. Landbrugsminister Bjørn Westh læser Sundhedsstyrelsens svar om (sundhedsminister Torben Lund er på udlandsrejse) og gentager, at i de seneste år har omkring fem børn årligt været indlagt med methæmoglobinæmi (blå børn) på grund af nitratforgiftning. Og samtidig siger han sandelig, at "høj indtagelse af nitrat er også

under mistanke for at kunne give mavekræft." Den mistanke havde Sundhedsstyrelsen jo selv afkræftet i et tidligere svar til mig. Vicesstatsminister Mimi Jakobsen skulle svare, da statsministeren også var på udlandsrejse. Hun vidste selvfølgelig intet om sagen, hvad hun også bekræftede. Hvad nu? Jeg har en uhyggelig fornemmelse af, at der i Sundhedsstyrelsen og i Miljøstyrelsen findes nogle embedsmænd, som mere går efter politiske mål end efter at oplyse sagligt. Jeg ved, at danske gymnasieelever får en undervisning, der går ud på, at nitrat giver hjerneskrader og kvælning hos småbørn og fremkalder mavekræft hos voksne. Jeg ved, at danske embedslæger og kræftforskere hellere tier stille frem for at gå i offentlig debat med Sundhedsstyrelsen. Jeg har erfaret, at journalister heller bringer en nyhed om, at nitrat er meget farligt, frem for at nitrat er uskadeligt.

Hvem holder øje med Sundhedsstyrelsen, når styrelsen vildleder en minister, der ikke har lægefaglige forudsætninger for at vide, hvad der er sandt, og hvad der er det modsatte.

Jeg vil have den fulde sandhed frem. Jeg har derfor for få dage siden stillet sundhedsministeren nogle nye spørgsmål: Hvem i Sundhedsstyrelsen har besvaret mine nitrat-spørgsmål? På hvilke sygehuse har de påståede fem blå børn årligt været indlagt? Ud fra samtaler med overlæger på børneafdelinger ved jeg, at det nævnte tal er langt fra sandheden. Jeg har en kraftig formodning om, at det rigtige tal nok er 0 gennem de sidste 17 år. Men Sundhedsstyrelsen påstår altså, at der har været ca. 85 nitratsyge blå børn på danske sygehuse gennem de sidste 17 år. Jeg kan bare konstatere, at der overlæger på børneafdelingerne er dette tal en stor overraskelse. Derfor er jeg særlig

spændt på at høre, på hvilke børneafdelinger de 85 børn har været indlagt. Statsminister Poul Nyrup Rasmussen har talt meget om politisk moral og anstændighed. Det er også på denne baggrund, at jeg er så stædig i nitrat-sagen, som mere og mere ligner Kejserens nye Klæder - og dermed en rigtig nitrat-gyser, hvor ministre har givet urigtige oplysninger i folketingsalen. Det kan eventuelt få alvorlige konsekvenser for de implicerede - og for regeringen.

Min litteratursøgning: Da Sundhedsstyrelsens oplysninger er vildledende, har jeg måttet lave min egen litteratursøgning om nitrat.

1: Den menneskelige organisme producerer hver dag ca. 70 mg nitrat. Alene af den grund ville det jo være mærkeligt, hvis nitrat var årsag til kræftsygdomme.

2: Angående mavekræft: Læge Peter Jacobsen skriver i Ugeskrift for Læger i 1985: "Der findes ingen som helst videnskabelig dokumentation for sammenhæng mellem høj nitratindtagelse og mavekræft."

Endvidere har der været et drastisk fald i mavekræft fra 1980 med 950 tilfælde til 1989 med 632 tilfælde. Det er kun embedsmænd i Sundhedsstyrelsen, der stadig taler om nitrat og mavekræft.

3: Angående blå børn: Her giver Sundhedsstyrelsen vildledende og urigtige oplysninger. Det rigtige svar kan jeg finde i Ugeskrift for Læger 31/12 1984, hvor læge Hye Knudsen skriver, at han efter søgning i de tilgængelige registre har fundet i alt fem tilfælde i 20 års perioden fra 1962 til 1982.

4: Hvad er blå barn? Når der både findes nitrat og masser af bakterier i drikkevandet, kan bakterierne omdanne nitrat til nitrit, som igen kan omdanne det røde farvestof hæmoglobin til methæmoglobin. Hæmoglobin kan transportere ilt, men det kan methæmoglobin ikke. Derfor bliver barnet blå på grund af iltmangel. Det lyder mere alvorligt, end det er, idet barnet hurtigt bliver rask, når det igen får bakteriefrit drikkevand. Spædbørn under to-tre måneder mangler et enzym (methæmoglobinreductase), som kan omdanne methæmoglobin til hæmoglobin. Derfor optræder sygdommen blå børn kun hos spædbørn under tre måneder.

5: Grønsager: I 200 gram spinat, 100 gram salat og 100 rødbered findes i alt 1040 mg nitrat. Det svarer til 21 liter drikkevand med den "farlige" grænseværdi på 50 mg nitrat pr. liter!

Jet kan kun drage én konklusion: Embedsmændene har manipuleret med politikerne om nitrats farlighed. Nitrat er ufarligt, bare man er opmærksom på, at børn under tre måneder ikke må drikke vand med både bakterier og nitrat.

Det er sværere at få sandheden frem, end jeg troede. Hvad er det egentlig, der er foregået i Sundhedsstyrelsen og i Miljøstyrelsen? Nitrats "farlighed" er et milliardspørgsmål for danske landmænd og brøndejeere. Jeg vil bore videre for at få sandheden frem.

Vær med i debatten

Indfør amerikansk våbenlovgivning

Byråds kandidat og formand for Fremskridtspartiets Ungdom i Århus Per Rasmussen, Dybbølgade 11, Århus, skriver: Da vi befinder os i en situation, hvor kriminaliteten er stærkt stigende, bør enhver retsbeskyttende borger over 18 år kunne anskaffe sig et våben til at kunne forsvare sig og sin familie. Samfundet har udviklet sig i en retning, hvor alt bli-

ver mere og mere pædagogisk, voldsforbrydere skal blot tale med en eller anden psykolog eller "socialfidus", og så ellers bare lukkes ud i samfundet igen. Men denne metode har spillet fallit, og da der desværre ikke er et flertal for at stramme loven noget videre, bør enhver borger, der er ustraffet, frit kunne anskaffe sig et våben til selvforsvar.

Loven er jo desværre indrettet således, at man tager hensyn til lovbruderen og ikke offeret. Det er jo ganske uacceptabelt, at et offer, dagen efter at være slået ned, kan møde gerningsmanden på gaden igen og risikere at blive lemlestet. Så lad os få en våbenlovgivning svarende til den amerikanske.

Vis teatrets kulisser frem

Ellen Præstgaard Andersen, Hoffmeyersvej 63, st., Frederiksberg, skriver: Det vrimler i dag med operasangere i stjerneklassen, bl. a. i Århus og København. Den ene efter den anden nyder den ære at hentes til sommerfestival i udlandet. Poul Elming større end Plácido Domingo, skrev de i vinter i London. Kunde der ikke blive et hul i Beyreuth, Wien, Berlin, London etc. - festival til en sommerfestival på Det Kongelige?

Der er ikke skuespillere, musikere, sangere, der ikke vil bruge noget af ferien, naturligvis ikke alt, til optræden: Vore dygtige Erik Mørk havde mange oplæsninger midt i ferien. Tænk på alle Bikuben-koncerter, lige noget for turister. På sygehuse, fængsler osv. holdes ferier på skift, uden at disse lukker et par måneder. En lille ting: Hvad med at vise Det Kongelige Teater bag kulissen i ferien? Mange turister på Kongens Nytorv har spurgt mig derom.

Honorarer ikke afgørende

Jens Børsting-Andersen, Vinkelvej 15, Thønder, skriver om Lars Thore Jensens Midtpunkt 14/7: Man må da håbe, at de, der kandididerer til et demokratisk organ, gør det af interesse for sagen, og fordi de muligvis har nogle løsninger, såvel af ideologisk som praktisk tilsnit. Det er selvfølgelig rart at få noget for arbejdet, men størrelsen af et honorar skulle ikke være afgørende. Det er da klart, at offentligt ansatte, organisationsfolk og folk, hvis arbejdstid ikke er bundet til bestemte tider, har lettere ved at stille sig til rådighed, ligesom de kan bibeholde deres normale indtjening ved siden af et evt. honorar. Skulle en aflønning være

et trækplaster, kunne man formentlig fremlede levebrødspolitikere og diætægere, og dem har man vel ikke brug for. At tale om op til en 20-timers arbejdsuge for et almindeligt kommunalbestyrelses-medlem er da vildt overdrevet, under forudsætning af at administrationen i kommunen bestiller noget, og at medlemmet ikke prøver på at blande sig i dens behandling af opgaverne. Endelig kunne man forestille sig, at grunden til en vis tilbageholdenhed hos vælgerne for at gå ind i kommunalbestyrelsesarbejdet kunne være omtalen af tilsynsrådsager, upopulære beslutninger og dermed følgende kritik i pressen.

Opmærksomheden afledes

Politiassistent Lars Frandsen, Sivøngat 22, Middelfart, skriver: Med større og større undren må borgerne læse og følge den offentlige debat i pressen vedr. mange "sagers behandling og forløb". Næsten alt "vendes på hovedet" for at aflede opmærksomheden fra det faktiske. Senest jfr. artikler vedr. asylansøgere på forsiden af JP 16/7 "Minister klager over politiet" og 17/7 "Røde Kors rystet over læk". Når man som politimand er bekendt med, hvortil forskellige politirapporter fremsendes for samfundets opretholdelse, det være sig anklagemyndigheden, retterne, Kriminalforsorgen, kommunerne, DSB, forsikringselskaber og ikke at forglemme forsvarsadvokater må man gang på gang

undres over visse personers og myndigheders stillingtagen til de rent faktiske forhold i samfundets husholdning. Der kan henvises til snart alles mulighed til at foretage fotokopiering, og eksempelvis kan nævnes: "Fortrolige politirapporter", der tidligere er fundet i forbindelse med ransagning i rockerkredse. Det må være ganske legitimt, at folketingsmedlemmerne som lovgivere er orienteret vedr. samfundets udvikling. Videre må det som i andre sager være legitimt, at befolkningen er orienteret om, at eksempelvis flygtninge har betalt beløb for at blive hjulpet. Nu tyder meget på, at Røde Kors har travlt med at få afledt opmærksomheden fra eget hus.

Sandheden må frem

Helle Rasmussen, Teglværksvej 17, Århus, skriver: I JP kunne man forleden læse, at fortrolige oplysninger var lækket fra Røde Kors. Det er nu kommet offentligheden til kendskab, at ansatte i Røde Kors har modtaget betaling fra flygtninge for at komme til Danmark. Men det mest bemærkelsesværdige var nok, at lederen af Røde Kors, Jørgen Chemnitz, fandt det "forkasteligt at se politirapporter offentliggjort". Man erfarer i JP, at sagen ad krogede bagveje var kommet en oppositionspolitiker, og dermed offentligheden, for øje.

Som skatteyder og stemmeberettiget i vores demokratiske samfundssystem, må jeg altså se, at det er Jørgen Chemnitz, Dansk Røde Kors, og den socialdemokratiske regering, der alene bestemmer, hvad offentligheden må vide. Det får mig til at spørge hr. Chemnitz og de ansvarlige politikere: Hvor mange andre ligeså interessante informationer tilbageholdes disse oplysninger? Det skulle vel ikke være fordi, at befolkningen ikke må kende sandheden om lognen bag "humanisme" "kulturberegelse" og "det multi-etniske samfund"?

Body-building

H. C. Damm-Jakobsen, Pilevænget 12, Stoholm, skriver: Jeg har forstået, at statsministerens højre hånd har haft en finger med i spillet omkring en meget aktuel sag. Den risiko er der, når man har et ben. Man skal dog passe på, at øjne og ører ikke bliver så lukkede, at man ikke i et anfald af overmod mener, at man har fod på tingene - så kan det nemlig ende med, at man får en næse.

Stop for forurening

Paul Martin Møller, Tornviggard, Tornviggvej 12, Gl. Årnborg, Herning, skriver: Stop for dambrug. Det var en overskrift i Jyllands-Posten 25/7. Hvor Miljøstyrelsen meddeler, at nu var det slut med havdambrug i de indre danske farvande. Så kom man så vidt, nu mangler vi kun at ministere vægner og så lukker dambrugene til lands, det har ikke manglet på advarier fra de mange plage-de lodsejere. Betænk at hver eneste dam i dambrug i drift forurener som 200 personer. Myndighederne har også glemt, at der i mange dele af landet mangler rent grundvand, og at flere dambrug anvender op-pumpet vand af dette dyrebare grundvand til driften af deres "forretning". Dambrugene er - og har altid været en ulykke for vore vandløb.

Tænk på vore efterkommere

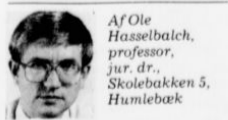
A. M. Egede Sørensen, Smakkegårdsvej 81, Gentofte, skriver: Det er jo svært at lade være med at tænke på, at de flygtninge, som forbyrder sig her i Danmark, måske har været et lige så stort problem for det land, hvor de kommer fra, som de er det for os. Som de fleste danskere mener også jeg, at vores samfund ikke skal odelægges af disse typer - problemer med dem kan ikke være vores, og 'æblet falder sjældent langt fra stammen'. Danskerne føler sig utrygge. Endelig må vi tænke på, at det senere er vores børn, der skal overtage samfundet med dets problemer, så ud fra det kan vi ikke tillade os at spille overhumane på deres regning og risiko.

Fortielser

Simon Hansen, Vesterbrogade 11 B, København, skriver: Så kom det frem fra en sikker og primær kilde: "Flygtninge" fra det tidligere Jugoslavien kommer hertil fra sikre områder og efter at have bestukket Røde Kors-medarbejdere. Og hvad var så flygtningeminister Birte Weiss' reaktion? At det må stoppes, at det er for galt? Ork nej - hendes udtalelse herpå var, at det er dog for galt, at sandheden er kommet frem. Den skulle have været holdt skjult for både politikere og befolkning. Hvor meget andet lykkes det at holde skjult for os?

Læserbrev, der ønskes optaget i Jyllands-Posten, må højst være på 150 ord, helst maksimalkræve. Vi bringer kun læserbreve alene sendt til Jyllands-Posten og beder Dem gøre en bemærkning om eneretten i Deres breve. Jyllands-Posten forbeholder sig ret til forkortelser og påtager sig intet ansvar for tilsendte indlæg.

Den nye tids herremænd

Af Ole Hasselbalch, professor, jur. dr., Skolebakken 5, Humlebæk

Man bliver ganske forvirret. Lad os rekapitulere: Først accepterer Folketinget en mængde selvindbudte jugoslavere til forsorgelse i Danmark - formentlig på ubestemt tid. Dernæst finder man ud af, at de pågældende i stor udstrækning aldeles ikke var truede, men at de systematisk er transporteret hertil med turistbusser som led i serbernes ekspert af deres muslimproblem. Folketinget lader dem imidlertid blive alligevel.

Men regeringen er nu under tryk fra Mimi Jakobsen & Co. Disse kredse har fået den fikse idé, at vi skal forsøge lige så mange jugoslavere som det antal, der skaffede sig hertil med turistbusserne. Følgelig må regeringen til at hente en passende mængde jugoslavere herop, som menes at være truede. Men det viser sig nu, at der også blandt disse er urent trav. Det må skatteborgerne imidlertid ikke få at vide. Hvordan skal de så vide,

om det er forsvarligt at stemme på Mimi Jakobsen og konsorter? Ja, ikke en gang Folketingets medlemmer må få det at vide. Hvordan skal Folketinget så kunne tage stilling til noget som helst? Skal vi gå ud fra, at sandheden kommer til det høje tings medlemmer som åbenbaring fra oven? Eller skal vi tro, at Jørgen Chemnitz fra Røde Kors vil fortælle tinget, hvad der går i svang? Er Røde Kors gået fra forstanden? Hvornår tæn-

ker Folketinget sig at fragte denne nye tids herremænd og ridefogeden Jørgen Chemnitz retten til at skalte og valte med vore skatte kroner og endog censurere folketingsmedlemmernes adgang til information? Dette er dog langt vigtigere end heksejagten på de politifolk, hvis eneste brøde består i, at de har fortalt tingets medlemmer, hvordan vi er blevet snydt, så vandet driver af os.

Hvordan skal de så vide,

Hvordan skal de så vide,

Hvordan skal de så vide,